

L'Applac de St. Bong.

~~I perdent se ending d'aguell bore~~
d'alines vege el prander edili

Tempesta.

Tempesta

I

- Tindrem tempesta! - digué en Joanot a la seva dona boi pujant muntanya amunt davera la remada.

- Vols dir? - replicà ella incredula

- Aquelles torres cotonoses que s'veneren sobre el turó de Sant Miquel t'ho diuen pla bé!

- Va!... Altres dies s'hi veneren... i res!...

- Et dic que no m'apraden! Tindrem turbulència! Vais que la tindrem!... I que si no ens espavilem no'ns darà pas temps de arribar a casa, llampus!... -

El sol acabava d'amagar-se darrera les serralada. Una nuvolada grisa, espessa com funniera de fulleraca verda que cremés a l'altre costat de muntanyes anava estenentse sobre els pics nuls alts de l'encrespada serra. Una claror amaratada, pàlida, ^{del sol de posta} fa sentse forssa feia el bosc fantàstic. Els arbres semblaven uns gegants espectres

que dansessin una danza macabra sens moure els
peus de lloc. El vent els feia moure amb forssa fent-los
imbregjar com si un forssut gegant els sacsejés
d'un costat a l'altre ^{amençant} ~~per~~ arrancar-los de soc-arrel
com si volgués esgriescar les branques atapades
de fulles verdes i de brots tendrívols. La remor del
bosc cada instant que passava, canava fent mes
esfercebadora! Semblava una terrible greisca aquella
remor. Un agy terrible i dolorós d'una multitud
espavordida!

Els aucells arrapats fortament a ni els primes
branquillons, amb les ungles de les seves diminutes potes,
i arrupits espantadissos pincjaven de baix en baix no
gosant moure's de lloc... En va buscaven dolg racers so-
ta les fulles qu'el vent feia espategar amenant
arrancar-les de la branca.

- No arribarem pas a casa sens mullar-
nos, et repetesc! - digué novament en Joanot - Aquest
llamp de ventot, fa feina; com hi ha mon que va
depressa. Ont vas tu, llamp que't colgui - s'interron-
pi en Joanot dirigint-se a una cabra que se li esgar-
riava enfilantse entre el rocam d'un cingle - Ca-
bra, cabrota, rutesquí! - cridà - Tindrà aquí; que vols
estimar-te mala pua! - I veient que la cabra se-
guia el mal camí ^{no fent cas dels seus gossos} ~~posa un codol a la fonsa i~~
fent-la volejar destreument enlaire, llençà el codol
que anà a caure a dos pans del cap de la cabra que

esverada torna a n'el remat.

Allà al lluny, cap a llevant, d'ont venia la turbulada els llamps zigzagnejaven com serps de foc qu'ies divertisin esqueiscant la atapatida nuvolada i uns trous fondos, fondos ressonaven despertant els adormits echos.

- Veig el que t'he deia, noia! - tornà en Joanot satisfet de veure ^{que no} ~~realitat~~ ^{havia equivocat} ~~com jo~~.
Ja és ~~linda~~ ^{linda} de casa Sant Pere! Que t'asembla ~~que~~ ^{que} t'he deia? Quan jo t'he dit!... Encar hi llugo, conxos!

- Afanyem-nos doncs que no'm combe mullar-me. Faré prima de roba i... -

En Joanot apretà el pas bastonejant a les cabres que lleugerament saltaven de pedra en pedra esbrotant els brots tendrivols que a son pas trobaven i adonant-se de que la seva dona es quedava molt endarrera caminant apesurada:

- Dòm aquesta saca! - va dir-li - Que hi portes!

- Vine de fer ~~la~~ ^{la} pels curills

- Dòm, dòm que no arribarieu a dalt sens entomar un bon xafec a n'aquest pas! I si t'millaves en l'estat en que t'trobes... -

I li agafà la fersuga saca que amb forsa llestesa se la posà a l'espatlla d'una revolada.

- No gosava demanar-to, perquè tu també deus

4
estar ben cansat, pobre Joanot meu! - li digué
carinyosa - Però creu que acabava les forsses ja!

- No es pas hora de que les perdís les forsses, refuma! Que per posar un fill al mon i mes el primer... penso que s'en necessiten...

- Ho diuen que jo... no ho se pas!

- Ja m'ho penso, mal llamp... que si ho sapiguesses m'auries enganyat i allavors...

I li brillaren els ulls com dos centelles i el rostre se li encengué com si d'entre els porus de la pell anés a saltar un raig de sang.

- Jo soc l'ava, noies! - i va besar-lo carinyosament a la galta.

En Joanot se la mirà i va asserenar-se.

- No l'esperes amb goig el nostre fill, Joanot?

- Vatia si l'espero! - esclatà joiosament. Que ja voldria que fos aquí, ja veus! Si m'fas una enveja al pensar que l'has a dintre teu... i que t'et sentis remoure en les entranyes! Vosaltres les mares ja us l'estimau avants de naixer... que nosaltres... nosaltres no podem estimar-lo fins qu'es al mon, Vatia! ~~Però~~ que l'conexem!

- I si al dar à llum ben moria - interrompé ella - Diuen qu'es pateix molt per esser mare!

- Calla, mal llamp m'escaldi! Quines paraules de dir, tu també!

5/
- És que...

- Prou, te dic! No se com ets tan purupa!
No tenim prop de casa a la Guica de can
Prima qui es mes entesa en això d'ajudar a posar
criatures al món que cap metge? No'm sab po-
ques i poques de coses!

- Si que soc purupa ja ho se, però... no
puc fer i mes veias! Mentre anava segant l'her-
ba pels cumells m'han agafat uns dolors tan refo-
rts, que a casa en Camborella han tingut de retor-
nar-me que m' semblava que m' moria!

- Que dius ara? - feu en Joanot esverat

- Be, no t'alarmis... no t'alarmis per xò,
que ara ja'm trobo bé! Sino que t'ho dic perquè
sabs... la dona d'en Camborella m'ha mirat
i m'ha dit que... vaja, qu'estiguessim previn-
guts perque... vindrà aviat, sabs? Com que jo li
som explicat que si no m'erraba... habiam per-

estabim ^{el compte} ja ^{la vida}

- Si, si! Te calso la dona d'en Camborella
cal estar prevenint! Aixís que arribem a casa men-
tres aparies la camada jo aniré a avisar a la lle-
vadora i...

- No, no - va interrompre ella - Vull a la
Guica jo! Ella sab mes que ningú... Vull a la Guica!

I pausadament anaren guanyant la
pujada parlant de l'alegria que deu donar l'arri-

6/
lada del primer fill.

II

La fosca imperava per tot. Arbres, roques i cingles n'havien fos. La divil claror amoratada del sol al pondres era tapada per l'espessa involada que prenyada de llamps i trous s'anava estenent arreu. Un llamp que 'l va seguir un tro' estrepitós va iluminar la porta del ~~la~~ trist i humil ~~casalot~~ ^{casalot} que anicoplugava durant l'història ~~en~~ que les neus son foses, a n'el adolescent matrimoni i a la remada.

Les cabres esperades pels trous i llamps que se succeïen entraven dins ~~la casa~~ ^{el portal} apretant-se brutalment contra els muntants de l'estreta portabada ~~de la cort~~ volguent entrar totes a l'hora.

Unes gotes grosses com a duros comencaren a espategar sobre les teules de la casota, seguint als pocs minuts un espetec d'aigua i de pedra qu'esfercia. Semblava que tota la muntanya es cap-girés.

- Que 't deia noia! - feu en Joanot tancant la porta del barri i obrint la de l'entrada - I ben arribat just, recoi!

- Ben cert!

- Encent el llum! - i ^{es davança} ~~se'n~~ la saca deixant-la a l'entrada.

I ella obedienta, caminant a les palpenes pera no donar-se cap cop, anà cap a la cuina en busca dels mistos i del llum d'oli que brandava penjat a ni el faldà de la llar.

La llum dels llampsecs entrava per la finestra servint a la dona d'en Joanot pera no topar amb les cadires i el banc que estaven en desordre aquí i allà de la cuina.

Els trous ressonaven per la muntanya ferestegament!

De sobte en feu un de tan fort que tota la casa trontollà com si les parets ~~se~~ anessen a caure al ^{seu} derriunt; ella no pogué ~~saltar~~ ^{saltar} un xiscl d'esglai que ressonà dintre el cel·ler escales amunt, i instintivament va arronsar-se d'espatlles i va aturarse en sec, acurruquant-se en un recó esferèida.

En Joanot mig espiorugint, del xiscl de la seva dona temeros de que ~~no~~ ^{si} caprés fet mal, va acudir a la cuina a les palpenes fins trobar-la.

- Que tens Rosó! - va dir-li ansiosament

- Res, res!... - contestà apenes.

La Rosó va refer-se del surt i arribà fins al faldà de la llar on brandava el llum d'oli, palpà al prestatge, agafà una capsa de mistos i va encendre el llum. En Joanot agafà a la Rosó per les espatlles i va dir-li mig abraçant-la:

- Que tens tontota!

- Res!... - contesta ja trànquila - M'ha espantat aquell tró tan fort qu'ha fet!

- Que t'espanta el mal temps?

- Aquí no l'espanta ⁿⁱ ~~una~~ ^{una} tempesta com aquesta? Mes ja no m'hi tinc de por estant al teu costat!... - va dir-li acurruquant-se li a n'el pit carinyosa. En Joanot l'estrenyia, ~~el~~ ^{en} ~~complet~~, en forta abraçada.

- Que t'estim, Rosó

- I jo a tu!

- Aïcis, abraçant-e... mira que se m'ha ocorregut... Que amb un tret mato dos pardals... que... abraçant-e a tu... abraço també a n'el nostre fill, oi tu?

- És clar, ~~tal~~! - digué ella rient bondadosa.

- Mira aquell llamp! - I s'en anaren a la finestra ^{moet abraçats sempre} ~~per abraçar-se~~ - Mira aquest altre! Has vist Rosó quines esses mes rebonicoies que fan!

- Si, son bonicoies... però no ho son pas les manyagueries que gasta!

- Ja ho crec, noia! El llamps quan llepa mata!

- Podriem encendre foc i preparar el sopar no?

- Bon vulguis!

En Joanot deixa fer a la seva esposa després de besar-la tendrament i agafa els tascóus i una massa i es posa a estellar una soca d'absins mentre

9
la Rosó de genolls al peu de l'escó prepará paper
pinassa i fulles seques pera calar i foc gran tot
de cop en Joanot s'adona de que la seva dona
s'asseu sobre els talons i sent que fa un gemec.

- Noia! Que tens?

- Ai!

- Noia! Que tens parla! - torna ell esverat
al veure que ella estornava vermella, vermella i
que els ulls li brillaren dins la fosca de la ciutadella com
si se li omplissin de claror. - Que no't trobes
bé?

- Ai, no se! Torno a sentir-me aquell dolor
tan fort que m'he sentit a casa d'en Camborella!

- Vine aixecat! - i agafant-la per sota el braç
l'obligà a aixecar-se dreta.

Un nou dolor feu arrancar un altre crit a la
dona.

- Anem, anem al llit!

I a poc a poc, entre gemecs i xiscle arribaren a la
habitació de dalt i ell va ajudar-la a ^{que's fiqués} ~~seu~~ al llit.

- Vols que vagi a buscar a la Guica?

- Ai, si! Corra, corra que no puc mes!

En Joanot posà el llum d'oli prop del llit, es
calsà els esclopies fapa cap i espatlles amb una
manta.

- Vaig corrents sent, no't moquis!

Al obrir la porta del casallot un llampec va

10/
il·luminar·ls de cap a peus. La ventada era mes furiosa, l'aigua i la pedra queia del cel com una torrentada; la muntanya semblava una immensa riera; les pedres rebotien les unes contra les altres furiosament i els arbres deixaven caure les branques qn'els llamps esqueixaven amb ses llengues de foc.

La Rosó feu un xiscle mes fort qn'els altres ferida pel dolor que semblava que li partis^{en} les entranyes. En Joanot al sentir·la de nou, prengué una determinació i sortí a fora tancant ràpidament la porta al seu darrera. Agafà un canot de calras que s'internava ~~dent~~ ^{dins} un feressec bosc d'alsines.

Un llamp esclatà i ^{un} ~~el~~ ^{estrepitós} tró ressonà perdent·se al lluny escarint pels echos...

Els passos somorts dels esclops d'en Joanot no van sentir·se mes.

La tempesta minvà sa furia, l'aigua ja no queia amb tanta abundó, els trons es perdien al lluny... somorts...

A llevant començava a perpellejar algun estel!

II

L'auba es presenta riallera. Ni una boirina al cel, que pes taca sobre el blau pur de l'espai.

La montanya enormement capgirada, s'es-coria de l'aigua de la pluja que pel xarapalls esmuntejava saltant avall de pedra en pedra i per sobre les branques esguerdades pels llamps i per les roques estimbades que geien a terra com si la destrucció destructora del llenyeter bagués passat despiadada per tot el bosc.

El primer que feren la gent d'aquell veïnat fou anar l'un a casa de l'altre pera socorrers dels mals que bagués pogut ocasionar-los la terrible tempesta d'aquella nit passada. Els de càl Garbat varen correr a casa la Guisca trobant-la condolentse d'una feulada que el vent se li havia endut a rodar. Varen correr tot seguint a càl Mitus qui es dolia de que la tempesta li havia arrasat tota la vinya no deixant-li ni un sol cep aprofitable. Seguirien tots junts pel camí del bosc de les alsines

velles en direcció cap a casa d'en Joanot, el pastor, quan al arribar prop del casalot, en Mitos s'aturà davant d'una enorme rocassa que s'havia estimbat de la cinglera, deixant quasi sense branca a una alpinista milenària.

- Ei! Gent, mireu! - cridà horroritzat senyalant sota la roca.

- Bonxos! Qui es això! - exclamà el Garbat fent un salt enrera!

- Que passa! Que hi ha! - feu la Quica amb esperament presentint una gran desgracia.

- Mireu! - tornà en Mitos mes horroritzat que abans.

- Redeu! - cridà el Garbat

- Qui es això! Verge Santa! - digué la Quica canviant el color de la cara -

De sota l'enorme pedra estimbada, sortia un tros de manta vermella i uns esclips esberlats veient-se en la terra fangosa uns senyals roges de sang.

- Bonxos, de bonxos! Aquí sota hi ha un home! -

Efectivament; el Garbat agafà una de les

estelles dels esclops deixant veure uns peu d'home magullat, safat completament.

- Vostre jugar, qu'es en Joanot?

- Anem, anem a casa seva!

- Si, correm! -

Esverats emocionadissims corregheren l'un darrera l'altre fins a arribar a n-el trist casallot.

- Joanot! Joanot! - cridà en Mitus amb veu tremolosa empenyent la porta de la casa que no es feu pregar pas gaire en deixar franca l'entrada.

- Joanot! Joanot! - Tornà a cridar amb més forssa.

- Ningú contesta, fa? - digué la Quica amb gran esverament.

- Rosó! -

La casa quieta, callada no donava altre senyal de vida que el balar de les ovelles allà al corral.

- Entrem, entrem! - digué el Garbat amb desfició.

- Si! Si! Entrem!

I mig esporguïts, entraren dins la casa i es dirigiren cap a la cuina. Miraren per tot, cap a dintre el celler ... cap a l'escala ...

- Verge Santa! - tornà la Lúcia esporguïda
Varen mirar-se tots tres amb esverament com presentint una gran desgracia.

- Rosó! Rosó! Joanot! - la veu d'en Mitús ressonà escales amunt perdent-se en el silenci.

- Pujem! - digué sempre desidit el Garbat.-
I pujaren escales amunt poc a poc, mes reclosos que mai.

- Potser es fora la Rosó! - digué la Lúcia amb veu baixa com si tingues temor que la sentissin.

- O sota la rocassa amb ell! - feu el Garbat també amb veu baixa.

- Calla, Santa Barbara Gloriosa!

- Aut es la seva cambra! - digué en Mitús al arribar a dalt.

- Cap aquí, veniu! - contesta la Lúcia que ja coneixia el casalot de dalt a baix.

Després de passar dos quartos petits entraren a una sala mes gran, no poguent de moment els tres, reprimir un crit d'esglai.

La Rosó a Terra, recargolada com una
serp mal-ferida amb les ungles clavades al ventre
els ulls ^{entelats} oberts dismesuradament, ~~entelats~~, la cara amo-
ratada, quasi negra, la boca esguerdada cap a
un costat que no semblava la mateixa, hi esta-
va crida i gelada.

Barcelona 22 Febrer 1923

Emili Vendrell

Tempesta

I

- Lindrem Tempesta! Ens ve' al demunt una forta Aurbunada, noia! - digué en Joanot a-ne la seva dona bo-i pujant muntanya amunt, darrera la remada.

- Vols dir? - contestà ella incrédula, esbufegant afadigada per lo molt crua qu'era la pendent i el pedruscall de la dressera i pel pes d'una saca curulla d'herba que duia a l'esquena i que li feia encorvar el cos al demunt

del ventre.

- Aquelles torres cotonoses qu'es veuen al demunt del turó de Sant Miquel, t'ho diuen pla bé!

- Va!... Altres dies o'si veuen... i res!...

- Et dic que no m'agraden! Tindrem turburada!
Vaia que la tindrem!... I que si no'ns espavilem no'ns donaria ni temps d'arribar a casa, llampus!... -

El sol acabava d'amagar-se darrera la serrada. Una nuvolada grisa, espessa com funniera de fullaraca verda que cremés a l'altre costat de les muntanyes anava estenent-se sobre els pics més alts de l'encrespada serra. Una claror amoratada, pàlida, del sol de posta ja sense forssa feia el bosc fantàstic. Els arbres semblaven uns gegants espectres que dansessin una dansa macabra sens moure els peus de lloc. El vent furios els feia moure amb forssa pent. los cimbrejar com si un forssut gegant els saccegés d'un costat a l'altre

volent arrancar-los de soc-arrel; com si volgués esqueixar ses branques atapaïdes de fulles verdes i de brots tendrívols. La remor del bosc cada minut que passava es feia mes esfereïdora. Semblava una terrible queixa aquella remor. Un; ai! Terrible i dolorós d'una multitud espavordida.

Els aucells arrapats fortament a ni els primers branquillons amb les ungles de les seves diminutes potes i arrupits espantadissos, picejaven de baix en baix no gosant moure's de lloc. En và cercaven dolç racers sota les fulles qu'el vent feia espategar amb forssa amenaçant arrancar-les de la branca.

- No arribarem pas a casa sense mullar-nos, et repeterc! - digué novament en Joanot. - Aquest llamp de ventot, fa feina. Com hi ha Deu, que va depressa! On vas tu, llamp que 't colgui - s'interrampé en Joanot llensant la maledicció contra una cabra que se li esgarriava de la remada enfilant-se entre el rocam d'una cinglera. - Cabra, cabrota, rutegué - crida - vina aquí. Que vols estimbarte, mala pua? -

41

I veient que la cabra seguís pel mal camí no fent cas dels seus avisos, posà un còdol a la fona i fent-la voleiar destrement enlaire llençà el còdol que furient com una bola anà a caure a dos pams del cap de la cabrota qui esverada i saltant pel dret anà a unir-se a ni el remat.